

Vagn Lundbye: Trefoldighedsbarn, 2002

RESUME: I *Trefoldighedsbarn* følger vi drengen Emil Lundbyes opvækst i 1940'ernes Århus. Emil er ældste søn i en søskendeflok på fire. Opvæksten er præget af den alkoholiske og maniske far, hvis brutalitet og overgreb går ud over både kone og børn. Emil har et meget tæt forhold til sin mor og straffes derfor dobbelt hårdt af faderen. Som Emil vokser op, nærmer det endelige opgør med faderen sig, og han ender med at gennemføre et nøje planlagt fademord. I uddraget møder vi Emil og hans far før og efter en sommerferie, hvor han er på cykelferie med sine venner.

De mødtes nede på Kalundborgdamperen. Det havde været svært at tage hjemmefra, fordi faderen havde smadret næsten hele hjemmet og gennemtævet moderen med knytnæveslag og spark. Aase og Stig var ikke hjemme. Flere gange havde faderen, mens han slog løs på moderen, vendt sig om mod Emil og spurgt, om han ikke kunne tænke sig at hjælpe sin mor. Hun og han holdt jo altid sammen. Så hvorfor kom Emil hende ikke til hjælp? Det var jo hans elskede mor. Det manglede da bare! Hvorfor hjælper du hende ikke?

Emil svarede ikke, men blev ved med at stirre på faderen.

- Næh, det er det, jeg siger, råbte faderen, du er ikke andet end en abort. Og hjælpe din mor, den forpulede luder, det tør du ikke.

- Du gør det ikke, Emil, græd moderen med blod og spyt ud over hele ansigtet. - Skynd dig at komme af sted. Ellers når du ikke færgen.

- Du har nok ikke fået nok, hvad? hvislede faderen med sammenknebnede øjne. - Men jeg skal lære dig. Jeg skal sørge for, at du ikke mere aflægger små privatbesøg hos ham Peter Gift. Sådan en mær, råbte han og sparkede hende i bagdelen, mens han kneb øjnene sammen.

1. Hvad er

engang og
nedløber?

ænsen
ide 12-15.)

er han

toget med

ig mærke

h det

nyale er

rængning

1 Emil blev stående i døren og stirrede på faderen og mode-
ren. Han var i korte bukser og havde taget et tørklæde om hal-
sen, fordi skjortekraven var slidt i stykker. Færgen sejlede klok-
ken 12. Han kunne høre Lone græde inde i soveværelset og tage
5 i dørhåndtaget, og lidt efter kunne han også høre Rasmussen
åbne hoveddøren nedenunder. Nu stod han og lyttede.

- Hvis jeg smadrer en urtepotte i hovedet på ham, hviskede
Emil. - Eller hvis jeg råber, at jeg har set ham kysse en kvinde
nede på banegårdspladsen. Hvad så? Bliver han så endnu mere
10 rasende og løber efter mig? Eller slår han hende ihjel?

- Hvad står du og mumler om, dit unikum? råbte faderen
og begyndte at gå over mod ham med et brækket armlæn i hån-
den.

- Løb, skreg moderen fortvivlet. - Løb, Emil.

15 Emil snurrede rundt og løb ned ad trapperne. Rasmussen
stod i døren og gloede, men Emil kom forbi ham og ud på ga-
den, hvor hans cykel stod pakket med sovepose og tasker. Han
sprang op på cyklen og var lige ved at køre ind i professoren, som
var flyttet ind i nummer fem med sin familie. For fuld fart kom
20 Emil rundt om hjørnet til Mylius Erichsensvej. Ikke én eneste
gang så han sig tilbage. Han kørte ud ad Skovvangsvej og ned
ad Dronning Margrethesgade, han blev ved med at træde til af
alle kræfter. Han kørte væk fra sin mor. Han kørte ind i sit eget
liv, det liv, som ventede. Hvis han blev kørt ned af en sporvogn
25 eller en bil, var det meningen. Så var det bestemt, at han ikke
skulle på den cykeltur med de tre andre. Hvis færgen var sejlet,
når han kom ned til havnen, var det også meningen. Det betød,
at han stille og roligt skulle vende om og cykle hjem og jage en
franskbrødskniv i maven på faderen. Det vil sige, lade som in-
30 genting, mens han foregav, at han skulle hente noget bag fa-
deren. Helt henne ved ham tog han kniven frem fra ryggen og
jog den så hårdt, han kunne, langt ind i maven på ham. Mens
faderen sank sammen på gulvet, ville han gå hen og ringe efter
politiet. Sådan var hans liv. Derpå ville han sidde og kigge på

den døende mand. Han var færdig. Aldrig mere skulle han tæve moderen. Eller overpisse hende. Aldrig mere ville han optræde i de mareridt, som Emil havde hver eneste nat. Han var én gang for alle færdig. Færdig! Sådan var livet. Hans liv!

- Emil, råbte Erik ophidset oppe fra færgen. - Skynd dig, de tager landgangen.

Han nåede det i sidste øjeblik, og så snart han var inde på færgen, satte han cyklen op ad skibssiden og skyndte sig op til de tre andre.

- Vi troede ikke, du kom, udbrød I.C. og kiggede på Emil hen over en ispind, som han slikkede løs på.

- Jo, jo, svarede Emil og fik vejret igen. Måske havde faderen nu slået moderen ihjel. Måske ville han om et øjeblik blive kaldt op på broen til kaptajnen.

Emil kiggede på de tre andre. De var langt bedre forberedt til turen end han.

- Du kunne jo være punkteret, sagde Erik alvorligt. Men derpå brød han ud i et stort smil: - Men det var du altså ikke. Nu begynder eventyret.

Faderen hentede ham næste dag.

De slog klappen bag på bilen op og fik cyklen surret fast, Faderen havde ikke tid til at blive der, han skulle nå en kunde i Vejle, og havde knap nok tid til at sige farvel til sin mor. Så snart bilen var læsset, kørte de mod Jylland.

Kom snart igen, råbte Else og vinkede. Hele personalet havde taget opstilling foran kroen og vinkede farvel. Emil havde skrevet en hilsen på en seddel til hver af dem og havde i løbet af natten hængt sedlerne op i det store køkken. Emil kiggede efter Leo, da han kørte forbi Ejegods hus, men der var ingen at se.

- Du er populær her, hva'? sagde faderen.

- Måske, svarede Emil. - Har du fået kørekortet igen?

- Det skal du ikke spekulere på.

Ingen af dem sagde noget, før de var kommet om bord på færgen til Nyborg.

- Vil du have en pølse? spurgte faderen.

- Ja tak, svarede Emil.

De fandt et bord og satte sig med deres pølser.

- Holder du stadig af jazzmusik?

- Ja.

- Jeg hørte det første amerikanske jazzorkester, som kom til Danmark. Det var i 1925. Trompetisten hed Tommy Lawson.

- Tommy Ladnier.

- Hvad?

- Trompetisten hed Tommy Ladnier, gentog Emil.

- Jeg tror nok, jeg bedre end dig ved, hvad han hed, sagde faderen og stoppede det sidste stykke pølse i munden. - Han hed Tommy Lawson. Du var ikke engang født dengang.

De kørte over Fyn og Lillebæltsbroen. Da de drejede nordpå i Jylland, strøg en sort bil forbi, idet et skilt med ordet STOP blev rakt ud ad vinduet.

Så for satan, udbrød faderen.

Han kørte tæt op til politibilen og stod henne ved den, inden de to betjente var kommet ud. Han stod tæt op ad bagskærmen, og fra sin plads på forsædet kunne Emil se, at faderen skruede politivognens benzindæksel af og hurtigt puttede det i lommen.

- Hvad er der i vejen? råbte faderen til de to betjente, der kom hen til ham. - Er det cyklen?

- Vi skal bare se kørekort, sagde den ene betjent.

- Nåh, ja, for jeg skulle ellers nok mene, at cyklen er surret godt og grundigt fast, smilede faderen.

- Hm, sagde politibetjenten.

- Hør, hvad er det? Der lugter da af benzin her, udbrød faderen pludselig og afbrød sig selv, idet han snusede rundt omkring sig selv.

Han trådte lidt væk fra politibilen og kiggede ned.

- Minsandten, jeg tror, I har mistet benzindækslet, fortsatte han og pegede på påfyldningshullet.

- Gud ved, om jeg ikke har sådan et dæksel i min bil, fortsatte faderen, inden de to betjente nåede at svare.

Han skyndte sig tilbage til sin bil, idet han undervejs fik fat i dækslet i lommen og lod, som om han fandt det inde i bilen.

- Lad os lige se, om det passer, råbte han.

Så snart han var tilbage ved politibilen, skruede han dækslet på.

- I må såmænd gerne beholde det, smilede han til de to betjente. - Var det kørekortet, I ville se?

- Det er i orden, smilede den ene af betjentene, men sig mig lige, om vi skal sende dækslet til Dem, når vi kommer hjem?

- Snik-snak, svarede faderen, - det har jeg ikke brug for mere. Men det var da heldigt, at det passede.

Lidt efter kørte de igen.

- Hvad siger du så, Emil? grinede faderen.